

Valtioneuvoston pöytäkirja, joka laadittiin ulkoasiainministerin esittelyssä Tasavallan Presidentille maanantaina, 16 päivänä helmikuuta 1942.

Salainen.

Läsnä: Tasavallan Presidentti Ryti, pääministeri Rangell,
ministerit Tanner, Kukkonen, Zitting, Pekkala,
Salovaara, Fagerholm, Annala, Horelli ja Ramsay sekä
oikeuskansleri Huttunen.

Tasavallan Presidentti näki hyväksi valtuuttaa ulkoasiainministerin antaman Yhdysvaltain lähettiläälle vastauksen liitteenä olevan luonnoksen mukaisesti: liite 2.

Tarkistanut:
Ministeri Rolf Witting.

Liite 1.
Salainen.

Muistio.

Japanin 7.12.Yhdysvaltoja vastaan tekemän katalan hyökkäyksen ja sitä seuranneiden Saksan ja muiden akselivaltojen 11.12. Yhdysvalloille antamien sodanjulistusten jälkeen Yhdysvaltain hallitus on katsonut tarpeelliseksi näiden tapahtumien valossa ottaa tarkastettaviksi kaikkien muiden maiden sotilaallisen ja poliittisen asenteen sikäli kuin ne eivät ole sodassa Yhdysvaltoja vastaan tai eivät ole yhdistyneiden kansakuntien julistuksen allekirjoittajia.

Mitä Suomeen tulee, katsoo Yhdysvaltain hallitus, että ehkä huomattavin tekijä tällä hetkellä on se seikka, että Saksan asevoimat käyttävät Suomen aluetta sotilaallisten operatioiden tukialueena, mikäli Yhdysvaltain hallitus tietää, Suomen hallituksen täydellä suostumuksella.

Yhdysvaltain hallituksella ei ole mitään tietoa, joka osoittaisi, että Suomen hallitus Saksan sodanjulistuksen jälkeen tai ennenkään tätä päivämäärää olisi antanut mitään selvitystä

asennoitumisestaan tai perustellut asennoitumisensa oikeutusta, mitä tulee saksalaisten sotajoukkojen jatkuvaan oloon Suomessa ja siihen, että Saksan sotavoimat käyttävät Suomen aluetta operatioiden tukialueena. On todettava, että aseistettujen saksalaisten joukkojen jatkuva olo ja toiminta Suomen alueella, ilman mitään vastustusta Suomen hallituksen taholta, vaikuttaa suoranaisesti Suomen asemaan nykyisessä sotatilanteessa.

Helsingissä 4 päivänä helmikuuta 1942

Suomennos.

Liite 2.

M u i s t i o

Saksalaisten joukkojen tulo Suomeen perustui alkuaan syyskuussa 1940 sovittuun kauttakulkujärjestelyyn, joka tarkoitti saksalaisen sotilashenkilöstön ja materiaalin kuljettamista Saksasta Suomen kautta Pohjois-Norjaan ja sieltä takaisin. Vastaanotettuaan Saksan hallitukselta tällaista järjestelyä koskevan tiedustelun Suomen hallitus antoi siihen suostumuksensa. Pääasiallisena aiheena tähän hallituksen asenteeseen oli Neuvostoliiton esiintyminen Suomea kohtaan Moskovan rauhantekoa seuranneena aikana. Neuvostoliiton Suomelle esittämät monilukuiset vaatimukset osoittivat selvästi, ettei Neuvostoliiton hallitus tahtonut kohdella Suomea suvereenisena valtiona, johon sen rauhansopimuksen mukaisesti olisi ollut ylläpidettävä ystävällisiä ja säännöllisiä suhteita. Välittömästi ennen yllämainitun sopimuksen tekoa Saksan kanssa oli Suomen hallitus ollut pakotettu myöntämään Neuvostoliiton hallitukselle vapaan kauttakulun rautateitse rajan ja Hangon alueen välillä sotilaallisia kuljetuksia varten. Neuvostoliiton hallituksen jatkuvasta painostuksesta ja kiristyksestä kävi ilmeiseksi, että se valmisteli Suomelle Viron, Latvian ja Liettuan kohtaloa. Tällaiseen kohtaloon Suomen kansakunta ei alistu taistelematta. Mainittua Saksan kanssa sovittua järjestelyä seuranneina kuukausina kävikin ilmi, että Suomen hallitus oli oikein arvioinut saksalaisten joukkokuljetusten vaikutuksen Neuvostoliiton Suomen asioihin puuttumispyrkimysten hillitsijänä, sillä kriisi oli sillä kertaa saatu lykättyksi.

Tämä on se tausta, jota vastaan saksalaisten joukkojen olo Suomessa on nähtävä ja arvosteltava.

Maailmantapahtumien kehitys, joihin Suomi ei voinut vaikuttaa, johti kuitenkin ennen pitkää uuteen jännitystilaan ja avoimeen sotaan. Kesäkuussa 1941 Neuvostoliitto hyökkäsi Suomea vastaan. Suomi joutui siten taisteluun Neuvostoliittoa vastaan, joka jo oli sodassa Saksan kanssa. Kysymys saksalaisten sotajoukkojen olosta Suomessa joutui täten uuteen vaiheeseen.

Niiden toiminta Suomen alueelta käsin neuvostovoimia vastaan perustuu taisteluun yhteistä vihollista vastaan. Tämä myötätaistelijasuhde syntyi sotilaallisesta tilanteesta ja ilman mitään poliittisia sitoumuksia.

Suomi käy sota Neuvostoliittoa vastaan olemassaolonsa ja pysyvän turvallisuutensa puolesta eikä halua tulla sekoitetuksi niihin tapahtumiin, joihin Yhdysvaltain lähettilään 4 päivänä helmikuuta 1942 päivätyn muistion ensimmäisessä kohdassa viitataan.

Antaen Suomen ja Yhdysvaltain välisten ystävällisten suhteiden jatkuvalla säilymiselle mitä suurimman arvon Suomen hallitus uskoo, että mainitun päämäärän saavuttaminen ei voi olla vastoin Yhdysvaltain hallituksen toivomuksia.

Helsingissä 16 päivänä helmikuuta 1942.

(Leima)

Amerikan Yhdysvaltain Lähetystö,

H e l s i n k i .